

Zdeněk Hájek

K výročí 100 let Měšťanské školy v Kloboukách u Brna

Každý krok kupředu potřebuje dávku jasnozřivosti, poučení, dobré vůle i odvahy. To, co se pozdějším generacím jeví jako věc samozřejmá, přirozená a jednoduchá, však při svém zrodu takové téměř nikdy nebývá. Nejinak tomu bylo i před 100 lety v Kloboukách u Brna, kdy si místní školní rada uvědomila nevyhovující podmínky pro vyučování a zažádala u Zemské školní rady o zřízení „měšťanské školy chlapecké“. Vždyť 490 žáků obecné školy bylo rozděleno do 7 tříd, a tři z nich dokonce ani neměly místo ve školní budově, nýbrž v provizorních a pro výuku zcela nedůstojných „učárnách“. Zemská školní rada žádosti vyhověla v roce 1895.

Toto rozhodnutí otevřelo dveře pro rázný čin obce, který kloboucké školství ovlivnil na dlouhou řadu let (a který se snad i stal inspirací pro městské zastupitelstvo v roce 1993) - provést rozsáhlou přístavbu školní budovy. Tu v obdivuhodně krátké době od června 1897 do října 1897 provedl stavitel František Příkrýl z Brna, škola dostala dalších šest nových tříd, sborovnu, kabinety, tělocvičnu, sociální zařízení, byt pro školníka a učitele a v té podobě pak sloužila de facto až do roku 1973. A že to byl „výmysl“ obecní rady, musela si obec - nic nového pod sluncem - pomoci sama: potřebnou částku 28 665 zlatých si vypůjčila na 4% úrok se splatností 40 let.

Jak uvedeno výše, Zemská školní rada vyhověla žádosti o zřízení r. 1895, v souvislosti s prováděnou přístavbou povolila svým výnosem ze dne 3. 8. 1897 vyučování, takže zápis prvních 52 žáků proběhl 30. a 31. srpna 1897 a vyučování začalo dne 6. listopadu 1897. Škola se mohla vydat na svou dlouhou cestu, vedoucí k výchově a vzdělání mládeže nejen z Klobouk, ale z celého širokého okolí, na cestu, během níž byla období klidné mravenčí práce často zasažena nárazy historických událostí, jež si nejednou vybraly svou oběť i přímo u učitelském sboru.

Kdo jako pedagog působil na škole slavící tak významné jubileum, nutně si uvědomí návaznost své práce na práci svých předchůdců, tváře na zažloutlých fotografiích učitelských sborů mu již nejsou tak cizí. A také ocení snahu současného vedení školy o důstojné oslavení vlastní historie.

Neutekl jsem od samých počátků měšťanské školy k motivu současnosti neúmyslně. Chtěl jsem jen připomenout okolnosti jejího vzniku pro nezasvěcené čtenáře a zároveň vyzvednout přínosnost a zasvěcenost publikace, v níž se čtenář dozví o historii klobouckého školství, v níž najde seznam učitelů působících od roku 1876 alespoň po dobu jednoho roku na kloboucké škole, nahlédne do tradice dětských divadelních představení či do současného dění ve škole.

Touto publikací je Almanach vydaný ke 100. výročí otevření Měšťanské školy v Kloboukách u Brna (Základní škola Klobouky u Brna, tiskárna Adámek Břeclav 1997), který je možno v budově základní školy ještě zakoupit.

Samotným oslavám předcházela pečlivá příprava a vytrvalé nacvičování programu, na němž se podílely především učitelky českého jazyka, hudební výchovy a prvního stupně a samozřejmě žáci základní školy a městského víceletého gymnázia. Vyvrcholení oslav se soustředilo do závěru prvního listopadového týdne, kdy ve čtvrtek 6. 11. za účasti představitelů města, Školského úřadu Břeclav a bývalých i současných pedagogů téměř 90 účinkujících žáků předvedlo hodnotný, velmi přitažlivý program. Na slavnostním obědě a po něm pak měla řada bývalých učitelů možnost znovu se dotknout prostřednictvím výstavky dokumentů atmosféry starší doby a v klidu si zavzpomínat.

V pátek 7. 11. si žáci základní školy vybrali svou „stoletou daň“ (dostali ředitelské volno) a ve škole je v rámci dne otevřených dveří vystřídal jejich starší předchůdci, mnozí z nich už rodiče a prarodiče.

Sto let, to je dlouhá doba, pro lidský život mimořádná. A pro život naší školy? Věřme, že je to jen malý dílek její historie, že ještě vyšle do života spoustu mladých

vzdělaných a vnímavých lidí. I my, dnešní učitelé na kloboucké škole, jsme si díky výročí mohli uvědomit návaznost našeho snažení, to, že jsme jakýmsi mostem mezi minulostí a budoucností. Vždyť i my snad budeme v budoucnosti moci napsat svým nástupcům podobná slova, jaká čteme v dopise z 21. 11. 1997 od paní učitelky v. v. Anny Tůmové - Samcové z Lomnice u Tišnova, která na naší škole působila v letech 1934 - 1941: "Přeji Vám i všem ostatním pracovníkům školy hodně zdaru a pohody ve Vaší nelehké práci, aby na Vás vzpomínali Vaši žáci s láskou, úctou a vděčností, jako já vzpomínám na svá školní léta v Kloboukách."